

МОДУЛ М5А – Пројекат 1 – Усмерење Архитектура, 22 ЕСПБ
2. семестар дипломских академских студија, 2009/10

Студио - 18 ЕСПБ
Семинар1 - 2 ЕСПБ
Семинар2 – 2 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај пројектног задатка

Пројекат 1 усмерења Архитектура се односи на тематску област **јавних** архитектонских објеката и простора. Студенти раде на сложеном пројектантском проблему, у великој мери самостално развијајући и елементе пројектног задатка. Студирајући сложеност функционалне, морфолошке и социо-културне структуре студент се оспособљава да:

- креира архитектонска решења која равномерно задовољавају концептуалне, функционалне и структуралне захтеве

- прати и примењује савремене архитектонске приступе и парадигме

Резултат рада је идејно архитектонско-урбанистичко решење које има своју јасно препознатљиву истраживачку и апликативну компоненту, где се јасно препознају елементи тематских области на које се пројекат ослања.

Пројектни задатак има за циљ да развија неке од следећих способности будућих архитеката:

- препознавање и одговарајућу примену архитектонских концепата, принципа и теорија

- апстраковање и презентовање основних елемената и односа у дефинисању архитектонског решења

- пројектантске вештине које су неопходне да се одговори захтевима инвеститора, корисника и законским регулативама.

Термински план наставе

Студио и семинари одржавају се два пута недељно од 14 до 22 сата.

Настава траје 14 радних недеља у школи и 4 радне недеље код куће са консултацијама у кабинету.

За студио и семинаре предвиђено је 32 радна сата недељно (16 сати рада школи и 16 сати рада код куће).

15. недеља предвиђена је за рад у оквиру модула М7- Пројектантска радионица 3.

Модул М7- пројектантска радионица је посебан предмет који није повезан са радом у студију.

16, 17, 18, и 19 радна недеља предвиђене су за рад код куће (38 сати) и консултације у кабинету (2 сата).

Предаја и одбрана пројекта и семинара је 20. радне недеље у уторак.

Студијска правила

Студио води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима.

Пројектни задатак у студију задаје наставник.

Више студија могу, међусобним договором, да задају заједнички пројектни задатак.

Наставник организује семинаре који треба да пруже теоријски оквир за рад на пројектном задатку.

Више студија (до 3) могу, међусобним договором, да организују заједничке семинаре.

Семинарски рад учествују у укупној оцени пројекта са по 5п

Тему семинарског рада и оцену одређује наставник који води студио у договору са наставником који води семинар.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 14 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

Правила за пријављивање студената у студио

Наставник који води студио предаје Руководиоцу Већа прве године дипломских студија испуњену пријаву пројектног задатка у четвртак 12.јануара 2010 у 17 сати

Презентација студија је у понедељак 8. фебруара 2010. године.

Пријављивање студената је у уторак и среду 9. и 10. фебруара.

Студенти бирају и рангирају студије од 1 до 5.

Студио прима највише 16, а најмање 8 студената.

Ранг листа студената у сваком студију утврђује се на основу просечне оцене модула М4.

Преостала места у студијима објављују се у другом кругу

Коначни спискови студената објављују се у понедељак 15. фебруара 2010.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

(попуњава наставник и предаје Руководиоцу Већа прве године дипломских студија 12. јануара 2010. у 17 сати)

Назив предмета: МОДУЛ М5А– Пројекат 1 – усмерење Архитектура
Година студија: 2. семестар дипломских академских студија - мастер, 2009/10
Број кредита: 22 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: два пута недељно (14 недеља) семинари: од 14 до 16 сати, вежбе: од 16 до 22 сата
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): Оквирно 01. јули 2010. у 10 сати (биће потврђен тачан датум)
Термини одржавања колоквијума: 01.04. 2009. у 16 сати 20.05. 2009. у 16 сати

Назив пројектног задатка: И на небу и на земљи <i>Друштвена стварност данашње Србије и њени просторни изрази</i>
Наставник: доц. арх. Иван Рашковић
Сарадник у настави: асс. Јелена Ристић
Број кабинета: 249
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): накнадно/по договору
Телефон: 011 3218749 Е-маил: agm – am @ eunet.rs; jelena.ristic@arh.bg.ac.yu

Назив семинара 1:
Руководилац семинара 1: доц. Милан Ђурић
Назив семинара 2:
Руководилац семинара 2: доц. др Александра Ступар

Посебни критеријуми за пријем студената:

Поред просечне оцене из претходних пројеката могу се навести и оцене других предмета, као и посебна знања и вештине која су неопходна да би студент радио на изабраном пројектном задатку.

Циљеви и приступ настави:

Уочити битне друштвене карактеристике епохе у којој се налази домаћа средина и изнаћи просторне одговоре на неке потребе њених корисника. Питања економије, безбедности или духовности јесу поједини аспекти колективног живота неке заједнице који, делујући кумулативно, граде културу њеног начина живота у најширем смислу речи. Један од израза одређене културе је и колективни систем вредности који дефинише животне процесе и валоризује стваралачке резултате појединаца, група и друштвене заједнице у целини.

Овога пута издвајамо два феномена чије особености, у домаћој средини, битно конфигурише данашња, транзициона ситуација у којој се налази наше друштво. Концентрисаћемо се на феномен *профита* и феномен *вере* схваћене као друштвено прихваћене, организоване идеологије. Циљ наставе је сагледавање и схватање савремене животне праксе и оператике изабраних друштвених феномена те проналажење просторног одговора на потребе одговарајућих корисника. Поменути феномени се, у овом задатку, у случају просторних израза, могу посматрати само као повод, или се третирају као садржај за који се осмишљава просторни склоп. Посебан изазов представља њихова могућа системска повезаност која се манифестује инструментом метафоре и поклапања односно, истоветности просторних потреба на принципијелном нивоу. Резултат рада треба да буде осмишљен простор који изражава један или оба посматрана феномена на метафоричан начин при чему уједно представља читљиву парадигму тренутног, друштвеног система вредности. Уз то, склоп треба да поседује и друштвено – едукативне аспекте који теже отклањању негативних тековина транзиционог периода у коме се домаће друштво налази. Поменути појмови су карактеристични за било који тренутак било које друштвене заједнице при чему садрже тековине које представљају сталне вредности отпорне на мене времена као и специфичности везане само за одређени историјски период. При том, они се изражавају кроз бројне институционалне облике као што су: зарада, материјално богатство или друштвена моћ (у случају профита), односно, религија, заједништво, моралност, црква или средство за постизање личног мира (у случају вере). Наизглед супротстављени један другом, ова два феномена граде и друштвени систем вредности при чему су и интерактивни: *вера у материјално и позитивни морал у бизнису* нпр. Позитивни ефекти *профита* се крећу од шансе за преживљавање у одређеним условима (сваки створен материјални вишак омогућава напредак) до стварања ситуације за развој јединке/групе у правцу хуманије цивилизацијске опције (оптимална материјална ситуација). Позитивни ефекти вере се крећу од усвајања колективног система моралних вредности битних у успостављању кооперативних међуљудских односа до освајања итинерера за решавање дилема (сналажење у искушењима) као и средстава и алата за успостављање емотивне и интелектуалне стабилности (... *док ходам кроз долину смрти, ја се не бојим, јер Исус је мој пастир...* говори у себи хришћанин у тренутку страха или ... *изнад мене нестата таме, валахи билахи...* понавља муслиман у истој ситуацији...).

Поред поменутих особина, данашња транзициона ситуација у нашем друштву генерише и негативне аспекте посматраних феномена и то: похлепу, бизарност у раскоши, кршење закона или безобзирност у стицању материјалног (у случају профита просторни израз је бесправна градња, освајање атрактивне локације упркос регулама итд.) као и операционализовање вере без основне спознаје њене суштине и суштине њене праксе: нетолерантност према другим конфесијама, формални однос свештеника према верницима, слава организована као парти са музиком до зоре, пост схваћен само као одрицање од тешке хране, посета литургији само да би други то видели, крштење јер то и други раде и слично.

Оба феномена се изражавају и кроз безброј просторних формација као што су: (у случају профита) шопинг мол, тезга на улици, фенски локал без цена у излогу, где се првенствено испољавају просторни феномени у служби зараде а у случају вере, то су: храм, заштићени свет (ашрам или манастир), парохија или место молитве. Елементи просторних потреба су за оба феномена исти и односе се на локацију, опремљеност, ефикасност просторне шеме (доступност и изложеност робе/идеје/поруке до нивоа наметања) сугестиван архитектонски облик, читљива порука кодова и слично. Овде се, коначно и уочава њихова системска повезаност, односно *LINK* који представља додатни израз друштвене културе обојен транзиционим специфичностима (заштићени свет су и манастир и шопинг мол само са супротним предзнаком).

Овде се испољава и структуралистички/постструктуралистички однос два појма као бинума супротности и то: материјално – не/материјално, небеско – земаљско, сакрално – профано. Као тема праксе, однос два посматрана феномена заузима оптимум у изразу: *и на небу и на земљи*, имплицирајући питање нужног сагласја супротности у стварном животу као и израза шизофрене структуре друштвених односа у ситуацији транзиције.

Студенти, овде, освајају вештине уочавања друштвених феномена и претакања њихових особености у просторне формације које служе потребама одређених корисника. Сонда решења обухвата урбанистичке и архитектонске аспекте и нивое решевања проблема.

Пројектни задатак:

Студенти индивидуално анализирају два задата феномена на најширем, појмовном ниивоу, уочавајући њихово испољавање у области израђеног простора. Нагласак је на метафоричном изразу преклапања дотичних феномена пре него на конкретном садржају (вера у профит, материјалне потребе организоване вере/верника, локација у урбаној средини, сагласје духовног и материјалног).

Изабравши један посебан просторни израз који конотира један од изабраних феномена, студент саставља пројектни програм и бира локацију. Сви параметарски елементи задатка: локација, програм, повезаност садржаја морају бити у функцији поменуте конотације – израза.

Разматрају се питања локације на планерском нивоу, места на нивоу урбанистичке регулативе и, коначно питања пројектног задатка и програма.

Резултат рада је урбанистичко – архитектонско идејно решење са елементима просторне студије у одговарајућој размери. Прилози су: планиметријски цртежи, тродимензионални прикази, макете, дигиталне презентације, видео радови.

Метод извођења наставе:

Настава (предавања и вежбе) се обавезно одвијају кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су предавања ех-катедра, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни пројекти, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

нед	Студио		Семинар1	Семинар2
01 16.-18. 02.	Разговор/дискусија о теми, уочавање друштвених феномена у домаћој средини данас	Анализа задатих друштвених феномена и истраживање контекста, припрема подлога за рад		
02 23.-25.02.	Концептуална поставка и програмско решење	Теме, искуства, садржаји, пројекције, припрема подлога		
03 02.-04.03.	Сазревање теме. Програмска решења	Програм садржаја и референтне теме, контекст		
04 9.-11.03.	Алтернативна решења концепта	Диспозиција објеката и волумена у контексту, саобраћајни концепт		
05 16.-18.03.	Програмска решења. Мастер план	Дискусија – тема, програм, концепт		
06 23.-25.03.	Програмска решења	Дефинисање индивидуалних задатака		
07 30.03.- 01.04.	1. Колоквијум. Пројектни задатак	Функција и структура садржаја		
08 06.-08.01.	Избор садржаја и прве скице	Индивидуални рад на програму и садржајима		
09 13.-15.04.	Студија обликовног концепта објеката	Анализа контекстуалности новопројектованих структура, опредељење и разрада склопа		
10 20.-22.04.	Разрада пројекта	Презентације, радне макете		
11 27.-29.04.	Разрада пројекта	Радне макете		
12 04.-06.05.	Разрада пројекта	Дефинисање прилога		
13 11.-13.05.	Финализација пројекта	Презентација		
14 18.-20.05.	2. Колоквијум	Модел, просторна решења		

Обавезна литература:

1. Вујовић, С. „Урбана свакодневица деведесетих година“ у *Друштвене промене и свакодневни живот: Србија почетком деведесетих*, ед. Силвано Болчић. Београд, 1995.
2. Ington, T. *Iluzije postmodernizma*. Novi Sad: Svetovi, 1997.
3. Jameson, F. "Is Space political" in *Rethinking Architecture*, ed.N. Leach. London, New York: Routledge, 1997.
4. Jameson F. "The cultural logic of late capitalism" in *Rethinking Architecture*, ed.N. Leach. London, New York: Routledge, 1997.
5. Kloc, Hajnrih. *Umetnost u dvadesetom veku*. Svetovi, Novi Sad, 1995.
6. Norberg Šulc, K. *Ka autentičnoj arhitekturi*, POLJA, Juni-Juli 1982. br.280.-281.
7. Radović, R. *I posle postmoderne ostaje arhitektura*.POLJA, Jun-Jul 1982.
8. Stupar,A. *Grad globalizacije - izazovi, transformacije, simboli*. Beograd: Arhitektonski fakultet i Orionart, 2009
9. Dženks, Čarls. *Jezik postmoderne arhitekture*. Beograd.: Vuk Karadžić, 1985.
10. Dženks, Čarls. *Moderni pokreti u arhitekturi*. Београд: Грађевинска кwига, 1985.

Препоручена литература:

1. Baldwin, E. et al. "Culture and Cultural Studies", *Studije kulture i roda-osnovni pojmovi, voditeljji kursa*: Dr Zoran Milutinović i Dr Daša Barthes, Roland. "Semiology and the Urban", *Rethinking Architecture*, ed.N. Leach. London, New York: Routledge, 1997.
2. Coles, Alex and Alexia Defert. London: BACKless Books and Black Dog Publishing, 1998.
3. Дућаček. *Alternativna akademska obrazovna mreža*, 2001./2002.
4. Harland, Richard. *Superstructuralism*. London and New York: Methuen, 1987.
5. Eco, U. "Function and sign" in *Rethinking Architecture*, ed. N. Leach. London, New York: Routledge, 1997.
6. Louis Martin, "Interdisciplinary Transpositions: Bernard Tschumi's Architectural Theory", *The Anxiety of Interdisciplinarity, de-,dis-,ex-*. Ed. Tschumi, Bernard, *Architecture and Disjunction*. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press, 1998.
7. Vatimo. *Kraj moderne, kraj projekta*. POLJA, Dec. '91. 0032-3578.
8. Šuvaković, Miško. *Postmoderna (73 pojma)*. Beograd: Narodna knjiga

Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):

1. анализа задатог друштвеног феномена – елаборат, А4 формат; текст, слике, до 2 стране. 2. пројектни задатак – А4 формат; обим по потреби 3. дискусије – колоквијуми на пресечним тачкама – дигиталне презентације по избору 4. завршни рад – урбанистичко – архитектонско решење у одговарајућој размери ; цртежи, просторни прикази, макете, текстуални прилози, дигитална презентација. **Испит се полаже усмено, одбраном завршног елабората. Рад у студију је обавезан; лап топ или шина и лењери.**

Критеријуми оцењивања:

Упознати студенте са изабраним начином вредновања рада, као и са обавезама студената у циљу постизања очекиваних компетенција.

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100 поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	пројекат	30
колоквијуми	2x5 10	усмена одбрана пројекта	10
семинари	2x5 10	писмени елаборат	20

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ